

Mitt jämlika liv

Caritas Finland

Information och uppgifter
för 9–12-åringar

Mitt jämlika liv – Glimtar av vardagen i Bangladesh

Detta häfte samlar ihop information om projektet Mitt jämlika liv och fotoutställningen gällande projektet. Först berättar vi hur projektet förknippar sig med hållbara utvecklingens mål, finska utvecklingssamarbetets principer och ojämlikhet. Därefter funderar vi om man med medkännande inställning kan minska ojämlikhet. Till sist presenterar vi kort fotografen och berättar om hans hemland Bangladesh.

Efter detta är det dags för ett funderingsmaterial som behandlar frågor gällande ojämlikhet och uppmuntrar till en medkännande inställning till andra människor.

Allra sist finns en ordlista som öppnar terminologin både i berättelserna i GMB Akashs foton och det här funderingsmaterialet.

Projektets syfte

Miljarder människor i världen lever i ojämlik ställning. I september 2015 godkände 193 medlemsstater i Förenta nationerna (FN) 17 mål för hållbar utveckling. Syftet med dem är att före år 2030 avskaffa extrem fattigdom, skydda jordens bärkraft samt främja jämlikhet och rättvisa. Målet är att göra världen till ett bättre ställe för oss alla. Att minska ojämlikhet är ett av målen för hållbar utveckling. Vi alla måste göra vår del, och var och en av oss kan vara en del av förändringen så att världen kan bli ett mer rättvist och jämlikt ställe att leva i!

Mer information om globala målen finns på Mitt jämlika liv-projektets webbplats på adressen www.mittjamlikaliv.org.

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

Ministry for Foreign
Affairs of Finland

Målen för hållbar utveckling:

- Mål 1: **Ingen fattigdom**
- Mål 2: **Ingen hunger**
- Mål 3: **God hälsa och välbefinnande**
- Mål 4: **God utbildning för alla**
- Mål 5: **Jämställdhet**
- Mål 6: **Rent vatten och sanitet för alla**
- Mål 7: **Hållbar energi för alla**
- Mål 8: **Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt**
- Mål 9: **Hållbar industri, innovationer och infrastruktur**
- Mål 10: **Minskad ojämlikhet**
- Mål 11: **Hållbara städer och samhällen**
- Mål 12: **Hållbar konsumtion och produktion**
- Mål 13: **Bekämpa klimatförändringarna**
- Mål 14: **Hav och marina resurser**
- Mål 15: **Ekosystem och biologisk mångfald**
- Mål 16: **Fredliga och inkluderande samhällen**
- Mål 17: **Genomförande och globalt partnerskap**

GLOBALA MÅLEN

För att få slut på fattigdom, skydda vår planet och bekämpa ojämlikhet och orättvisa.

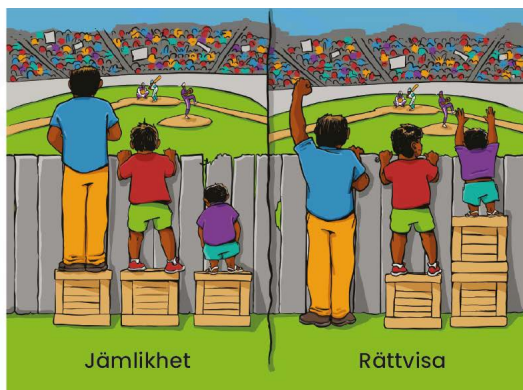
Vad strävar man efter med Finlands utvecklingspolitik?

Det centrala målet i Finlands utvecklingspolitik och utvecklingssamarbete är att stödja utvecklingsländernas strävanden i avskaffandet av ojämlikhet och att främja hållbar utveckling.

Utvecklingspolitik är verksamhet som syftar till att världsvitt minska fattigdom, genomföra alla människors rättigheter och främja hållbar utveckling. Utvecklingssamarbete är praktiskt samarbete för att nå dessa mål. I utvecklingspolitik tillhör även samarbete med olika organisationer. Ett sätt är att stödja projekt av organisationer som gör utvecklingssamarbete och global fostran för att minska världsvid ojämlikhet.

Vad är ojämlikhet?

Ojämlikhet betyder orättvis skillnad mellan människor. Ojämlikhet syns till exempel i välmående som hör ihop med hälsa, kön, ålder eller boende. Detta beror ofta på orättvisa förhållanden och orättvis behandling. Man kan säga att motsatsen till ojämlikhet är jämlikhet. Man kan påverka ojämlikheten till exempel med att fästa uppmärksamhet på det hurdana möjligheter människor har till utbildning, hälsovårdstjänster och ren miljö. Man kan minska ojämlikhet antingen med jämlik behandling dvs. ge alla lika mycket eller med att ge alla så mycket som de behöver.

Jämlikhet och rättvisa betyder olika saker.

Finland anses enligt många undersökningar och jämförelser vara ett av världens mest rättvisa och jämlika länder. Trots det upplever 80 procent av finländarna att ökningen av ojämlikhet är ett stort hot. Ojämlikhet minskar även förmågan att uppleva medkänsla. Vi alla kan påverka minskningen av ojämlikhet i vårt vardagliga liv och sträva efter att lära oss medkänsla. Det är viktigt att vi fäster uppmärksamhet på hur andra känner.

Medkänsla minskar ojämlikhet

Medkänsla hjälper att minska ojämlikhet. Ibland är det nödvändigt att fundera till exempel på: vem får hjälpa, vem får man hjälpa och vem får hjälpa vem. En blick kan vara medkännande, samt ett varmt leende. Det kan vara medkännande att hålla dörren öppen, se den andra och erkänna den andras agentskap. En medkännande människa ser vad den andra människan vill och behöver. Medkänsla är också att försvara de svagare.

Vad är medkänsla?

Medkänsla kombinerar kunskap, känsla och handling.

Handling kan vara en blick, ett varmt leende, att hålla dörren öppen, se den andre och att erkänna den andres handlingskraft.

En medkännande person ser en annan persons önskemål och behov.
Medkänsla är också att försvara de svagare.

GMB AKASH

Fotografen GMB Akash är även en välgörare

GMB Akash är en bangladeshisk fotograf som har fotograferat många övergivna människogrupper, såsom fattiga, prostituerade, kastlösa dvs. daliter och funktionsnedsatta personer. Med sina foton försöker han få även deras röst hörd.

Akash har hjälpt många av de människor som han har fotograferat till exempel med att bringa varma kläder till fattiga familjer, dräkter till skolbarn och mat till muslimer som firar Eid-högtid. Han har även hjälpt människor med att grunda ett företag: gatubarn säljer popcorn, en man säljer kläder ur ett rikshastånd och en annan man säljer gurkor.

Akash har grundat en skola där barn från fattiga familjer får undervisning. Han utbildar människor även att fotografera. Akash har fått många internationella priser för sina foton.

- Bangladesh ligger i Sydasiien. Indien och Myanmar är dess grannländer.
- Bangladesh blev självständigt från Pakistan år 1971.
- Bangladeshs areal är 143 998 km².
- Folkmängden är 162,7 miljoner.
- Huvudstaden är Dhaka, och där bor cirka 7 miljoner invånare.
- Det officiella språket är bengali.
- Valutan är taka.

Bangladesh är ett tätt befolkat land

Bangladesh är ett av världens tätast bebodda stater. Flera monsunöversvämningar och tropiska orkaner inträffar Bangladesh varje år. Under översvämningarna har stora delar av landet täckts under vatten. Skogshuggningar och erosion förvärrar naturkatastrofernas verkningar.

Över hälften av bangladesharna arbetar som lantbrukare. I landet finns flera fabriker där man tillverkar kläder för västerländernas marknad. Största delen av arbetarna i fabrikena är kvinnor. De får ofta ganska lite lön och arbetsförhållandena är dåliga.

Största delen av bangladesharna är muslimer. I landet bor även representanter av andra religioner, såsom hinduer, buddhister och kristna.

Bangladesh är ett av världens fattigaste länder. Hälso- och utbildningsnivån har stigit så småningom, men det finns brist på rent vatten i landet. Största delen av befolkningen bor på landet.

Det finns ojämlikhet även innanför Bangladesh. Trots att majoriteten i landet är muslimer, är kastlösa människor med hindubakgrund, daliter, i utstött situation.

FUNDERINGSUPPGIFTER

Bästa läsare av funderingsmaterialet,

Detta material är skapat som en guide för alla som vill lära sig mer om globala frågor. Några instruktioner är avsedda speciellt för lärare och andra fostrare för globalfostran. Materialet är förknippad med Caritas Finlands projekt Mitt jämlika liv. I projektet ordnas under åren 2021–2024 en fotoutställning av den bangladeshiska fotokonstnären GMB Akash runtom i Finland och på webben. Vi vill uppmuntra alla som tittar på bilderna att gå igenom följande uppgifter, och fundera vilka sätt vi har att minska ojämlikhet.

Du kan bekanta dig med utställningens bilder och uppgifter även på adressen:

www.mittjamlikaliv.org.

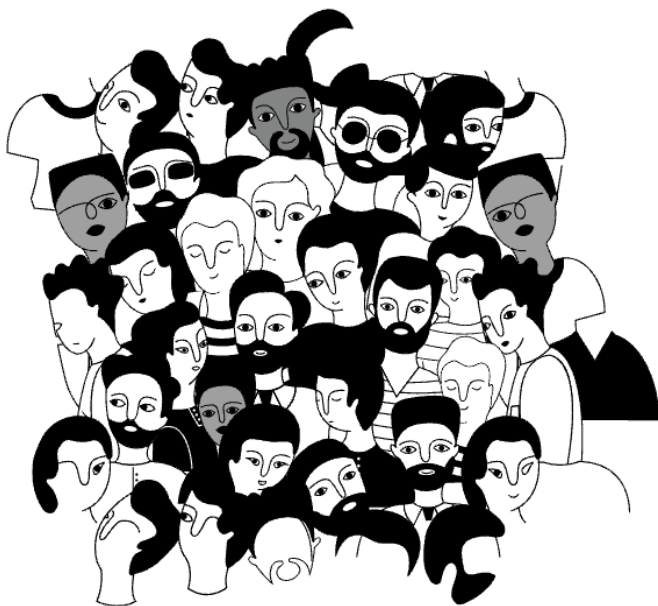
För fostrare och lärare:

Dessa funderingsuppgifter är avsedda för 9–12-åringar. På projektets webbplats material.mittjamlikativ.org finns dessutom gruppuppgifter som läraren eller fostraren kan tillämpa så att de kan användas på vilken årskurs som helst.

En del av bilderna i GMB Akashs utställning kan uppröra ett känsligare barn och några av bildtexterna eller funderingsuppgifterna kan innehålla begrepp som är främmande för barn, och som det kan kännas svårt att tala om. Av denna anledning har vi samlat en begreppslista i slutet av materialet, vars syfte är att hjälpa fostraren att behandla temana med barnen.

Ojämlighet påverkar livet av miljarder människor. De som bor i Finland kan påverka ojämlikheten både genom utvecklingssamarbete och medborgarinflytande. Fostrare spelar en viktig roll i att fostra barn till medkännande individer som känner igen ojämlikhet, ifrågasätter strukturer som skapar det och strävar i sitt eget liv efter jämställdhet och minskning av ojämlikhet.

Vi vill uppmuntra dig att behandla temat ojämlikhet både på lektioner, i hobbygrupper som i gemensamma diskussioner hemma. Bearbeta materialet som du vill och plocka idéer därifrån i din undervisning och vardag. En del av uppgifterna är förknippade med personerna i GMB Akashs foton och deras berättelser. Ni kan alternativt tänka på någon annan person.

1. Människans grundläggande behov. Se listan nedan eller på nästa sida och fundera vad orden betyder för dig:

- näringsrik mat
- rent vatten
- en TV-apparat
- en cykel
- möjlighet att säga sin åsikt
- hälsovård
- ett eget rum
- godis
- trygghetskänsla
- utbildning
- egna pengar
- semesterresa
- ett hem
- möjlighet att utöva religion
- ren natur
- en mobiltelefon
- en plats där man kan leka och spela

- a. Vilka av dessa är allra viktigast för dig?
- b. Vilka är människans grundläggande behov som alla människor runtom i världen har rättighet till?
- c. Tänk på fotona du sett. Skildrar någon av dem sakerna som är listade ovan?

Grundläggande mänskliga behov

Näringsrik mat

Rent vatten

TV

Cykel

Möjlighet att uttrycka sin åsikt

Sjukvård

Eget rum

Godis

En känsla av trygghet

Utbildning

Egna pengar

Semesterresa

Hem

Möjlighet att utöva religion

Ren natur

Mobiltelefon

En plats att leka och spela

2. Tänk på de grundläggande behoven som nämndes i föregående uppgift.

- a. Hurdan är din skola? Och hurdan mat äter du? Vart tar du dig om du blir sjuk?
- b. Kan du ta dig till ren natur, till exempel en skog, park eller strand om du vill?
- c. Vem tar hand om dina behov?
- d. Skulle du själv kunna göra något i din vardag för att du själv, och även andra barn, hade möjlighet till dessa saker?
- e. Många barn har någon slags veckolista på uppgifter – kanske du med. Varför gör man vanligen dessa uppgifter? Finns det något som du kan lägga till i din veckolista på uppgifter?

3. Tänk på en av personerna på fotona. Fundera hur världen ser ut ur hens synvinkel.

- a. Vilka platser och saker är bekanta för hen, vilka främmande och exotiska?
- b. Hurdan plats skulle personen på bilden vilja bo i?
- c. Om du kunde ta med personen till en plats som är bekant för dig, vart skulle du ta hen? Varför?

4. Fundera vad som skulle göra dig lycklig just nu.

- a. Om din födelsedag skulle vara på nästa vecka, vad skulle du vilja ha som present?
- b. Tänk om en god ande lovade att fylla vilken som helst av dina önskningar? Vad skulle personerna på bilderna önska?

5. Minns du någon gång när du kände att du gjorde fel? Och när minns du att du gjorde rätt trots att du kanske hade kunnat göra på ett annat sätt? Finns det någon nytta i godhet och att göra rätt?

6. Tänk på dina vänner, klasskamrater och andra människor som du känner. Har de alla det bra? Tror du att de alla behandlas väl i deras vardagliga liv?

7. Har någon av dina kompisar, vänner eller medmänniskor någon gång behandlats illa?

- a. Vad skulle du kunna göra i en sådan situation?
- b. Skulle man kunna hindra en motsvarande situation att ske i framtiden?

8. Påminn dig någon av personerna på bilderna.

- a. Vilka saker av hen minns du först?
- b. Hur skulle du beskriva hen?
- c. Varför tror du att du minns just de sakerna?
- d. Hurdana önskningar och rädslor har personen och hurdan personlighet har hen?
- e. Tror du att hen på riktigt är som du tänker dig?
- f. Har du i det verkliga livet av misstag trott att någon är annorlunda än hen i verkligheten är?

Vi alla har fördomar, det vill säga uppfattningar som har skapats före man har bekantat sig med människan eller saken. Ofta stämmer de trots allt inte. Det är viktigt att känna igen och erkänna sina egna fördomar.

9. Minns du någon av personerna på bilderna som var sorglig och arg över sin egen situation? När har du själv känt dig speciellt olycklig?

10. Påminn dig personer som du har sett på bilderna.

- a. Vad är personerna på bilderna rädda för?
- b. Fäst sedan din uppmärksamhet på dina egna nära, vänner eller familjemedlemmar. Hurdana rädslor eller sorger skulle de kunna ha?
- c. Vad får just dig att orka över svåra situationer? Varifrån får olika människor krafter?
- d. Får du själv krafter av likadana saker som dina nära eller personerna på bilderna?

11. Fundera på hurdana situationer du upplever att dina vänner och familjemedlemmar bryr sig om dig och älskar dig i.

- a. Hur visar de det?
- b. Hur skulle du själv vilja att de visar dig att de bryr sig om dig?
- c. Visar du själv dem tillräckligt ofta att du bryr dig om dem?
- d. Skulle du hitta en situation i vilken du kan visa dem att du bryr dig om dem – kanske redan idag?

12. Påminn dig personerna på bilderna.

- a. Vem av personerna på bilderna och i berättelserna minns du som lycklig? Varför?
- b. Hur blir du själv lycklig? Blir du lycklig av liknande saker som personerna på bilderna?

13. Likabehandling betyder att man tycker att människor är likvärdiga och att man strävar efter att garantera dem samma rättigheter och likadana möjligheter.

- a. På vilket sätt blir mänskliga rättigheter och likabehandling verklighet i olika delar av världen?
- b. På vilket sätt kan du främja likabehandling till exempel i din egen klass eller hobbygrupp?

Begreppslista

- **Allah** – Allah är ett ord i det arabiska språket och betyder Gud. I andra språk, till exempel finskan, syftar man med ordet speciellt till islams Gud.
- **Anorexi** – Anorexi dvs. underviktsstörning är en sjukdom där en person av olika anledningar börjar reglera och undvika att äta. Den är en långvarig psykiatrisk sjukdom, och en person som lider av den känner ett tvång att banta.
- **Basar** – Ett österländskt täckt torg eller handelsplats som hör speciellt till islamska kulturtraditionen.
- **Dalit** – En traditionell benämning av kastlösa i hinduernas kastväsen. I hinduismen delas människor i kaster, och ställningen av daliterna som har blivit utan kast har traditionellt varit allra sämst. De som tillhör de högre kasterna använder ofta benämningen "oberörd" som är nedsättande om kastlösa personer. Daliter finns bland annat i Indien, Nepal, Bangladesh och Pakistan.
- **Eid** – Id al-Fitr- dvs. eid-högtiden avslutar ramadanmånaden, då muslimerna fastar under den ljusa tiden.

- **Erosion** – Slitning av jordytan dvs. erosion sker på grund av vatten, is, vind eller någon annan faktor som sliter jorden. Till och med en tredjedel av jordklotens odlingsjord har förstörts till följd av erosion och förorening.
- **Helgedom** – En helig plats som är ägnad åt en viss gudom, hjälte eller förbild för att prisa och tillbe hen.
- **Iftar** – Kvällsmåltid som muslimer avslutar sin dagliga ramadanfasta med efter solnedgången.
- **Invandrare, "mamu"** – En person som är född utomlands, som inte är Finlands medborgare men bor i Finland och har fått uppehållsrätt. Invandrare är inte ett skällsord trots att dess talspråkliga finskspråkiga förkortning "mamu" ibland används så. Begreppet används ofta även fel på grund av individens namn, utseende eller modersmål.

- **Kast** – Kastväsendet är ett system där individens ställning, verksamhetsmöjligheter och kultur definieras av hens härkomst. Hinduernas samhälle delas i olika kaster, dvs. samhällsklasser. Enligt kastväsendets regler bör en person som tillhör en högre kast inte umgås med en person som tillhör en lägre kast. Utanför de fyra kasterna hamnar de kastlösa, dvs. daliterna, vilka befinner sig under huvudkasterna och arbetar i de allra minst uppskattade uppgifterna.
- **Monsun** – En monsun är ett meteorologiskt fenomen i vilket tillhör våldsamma vindar som byter riktning med årstiderna samt häftiga och långvariga regn. Monsuner förekommer inom tropiska områden runtom i världen, speciellt i Sydostasien.
- **Narkotika** – Narkotika är medel som ändrar på personens mentala eller fysiska tillstånd. Viss narkotika kan först skapa välbehag, men ofta är deras påverkningar mycket oberäknliga och de kan vara mycket farliga för sin brukare.

- **Person med funktionsnedsättning** – En person som har någon långvarig kroppslig, mental eller intellektuell skada eller skada i sinnen, som tillsammans med olika hinder kan hindra hen från att fullständigt och effektivt delta i samhället jämlikt med andra. (FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, 2016). Man får och ska tala om funktionsnedsättning ifall det sker korrekt. "Funktionsnedsatt" är inte ett skällsord.
- **Prostitution** – Om sex och prostitution ska man tala till barnet och ungdomen enligt hens utvecklingsnivå. Du kan öppna saken med att fråga vad barnet förstår med ordet "älskande", och berätta sedan att det är ömhet och njutning mellan vuxna. Du kan till exempel förklara att: "Prostitution är spelad ömhet som några hamnar att göra för att tjäna pengar."
- **Ramadan** – Ramadan är den nionde månaden i den islamiska kalendern och fastetid för muslimer. Under den avstår man från mat och dryck från gryning till solnedgång, samt inriktar sig på den egna andliga tillväxten – tacksamhet, tålmod, förbarmande och medkänsla.

- **Riksha** – En kärra avsedd för transporter av en eller två personer, som ofta dras antingen med cykel eller skoter. Rikshan används speciellt i Fjärran öster men även i Afrika och Latinamerika där den har olika namn.
- **Sari (saree or shari)** – En klädedräkt som kvinnor använder i Indien, Bangladesh, Sri Lanka och Nepal. Sari är ett många meter långt tygstycke som lindas så att det täcker hela kroppen.
- **Sehery (the 'suhoor' or 'sehri')** – Ett morgonmål efter vilket muslimerna börjar sin dagliga ramadanfasta precis före soluppgången.

På GMB Akashes foto, Md. Rabbi som städar avlopp och sopar gator på jobbet.

- **Själv mord** – Om döden och självmord ska man tala till barnet och ungdomen enligt hens utvecklingsnivå. Du kan öppna saken med att fråga vad barnet förstår med orden "död" eller "självmord". Efter att du har hört svaret kan du förklara till exempel att: "När människan dör slutar hen att andas och tänka. I ett självmord har människan gjort något sådant som gör att hens kropp inte längre fungerar."
- **Sweeper** – Sopare, person som sopar gator och rengör avlopp ofta med bara händer. Denna arbetsuppgift anses traditionellt tillhöra de kastlösa, dvs. daliterna.
- **Taka** – Bangladeshs valuta (BDT). En euro motsvarar ungefär 100 taka.
- **Tropisk cyklon** – Ett rörligt lågtryck, dvs. en tropisk cyklon, orsakar ofta tropiska stormar, såsom orkaner, tyfoner eller cykloner inom tropiska områdena, och de förekommer som turbulent vind, ösregn och åska.

Detta funderingsmaterial ingår i Caritas Finlands projekt Mitt jämlika liv. I det ingår en utställning med fotografen GMB Akashs bilder, en kampanj i sociala medier och en fotografitävling.

Projektet genomförs åren 2021–2024 och det får Utrikesministeriets stöd för kommunikation och utbildning om globala frågor. Funderingsmaterialets texter är skrivna av Mervi Hakoniemi och Laura Koskelainen.

Du hittar mer information om projektet på webbplatsen www.mittjamlikaliv.org.

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

Ministry for Foreign
Affairs of Finland

 **Suomen
Caritas**